

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa og Nordamerika

EUK, sagsnr: 2016-44
Den 3. marts 2016

Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 14. marts 2016

SAMLENOTAT

1. Rusland.....	2
2. Libyen.....	5
3. Iran.....	7
4. Mellemøsten.....	10
5. Kommissionens forslag til forordning om et EU-system for selvcertificering af due diligence-praksis i forsyningskæden for ansvarlige importører af tin, tantal, wolfram og deres malme samt guld med oprindelse i konflikttramte områder og højrisikoområder.....	12
6. Modernisering af EU-Mexico partnerskabsaftale.....	16

1. Rusland

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

Siden begyndelsen af 2014 har EU's relationer til Rusland i høj grad været præget af Ukraine-konflikten. EU har indført en række sanktionstiltag som reaktion på Ruslands destabiliserende adfærd i forhold til Ukraine. EU har dog fortsat dialog med Rusland på en lang række områder, eksempelvis har Kommissionen haft en lang moderække om konsekvenserne af EU-Ukraine frihandelsaftalen (DCFTA) med Rusland og Ukraine. Ved rådsmødet forventes en drøftelse af EU's forhold til Rusland, men ikke beslutninger om sanktionspolitikken. Danmark lægger fortsat afgørende vægt på EU-enighed om en robust linje i EU's Ruslands-politik.

2. Baggrund

EU's forhold til Rusland blev frem til 2014 betegnet af såvel EU som Rusland som et Strategisk Partnerskab, der byggede på stærke fælles interesser og ambitioner om styrket økonomisk integration, næret af Ruslands indtræden i WTO i 2012. Der blev afholdt halvårslige EU-Rusland topmøder. Forhandlinger pågik fra 2008 og frem om en ny økonomisk samarbejdsaftale ("New Agreement"), der skulle træde i stedet for partnerskabs- og samarbejdsaftalen fra 1994. Parallelt hermed pågik der forhandlinger om visumlempelser.

Siden marts 2014 har EU's relationer til Rusland imidlertid i høj grad været præget af Ukraine-konflikten.

EU har indført en række sanktionstiltag som reaktion på Ruslands ulovlige annektering af Krim samt destabiliserende adfærd i Ukraine. Der er indført *diplomatiske sanktioner*, som indebærer, at EU har suspenderet forhandlinger med Rusland om hhv. partnerskabs- og visumaftalen, ligesom EU med de øvrige medlemmer af G7 har valgt at suspendere Ruslands deltagelse i G8. Der er endvidere indført *individuelle sanktioner* (indrejseforbud og fastfrysning af aktiver) mod individer og juridiske personer (pt. 149 personer og 37 entiteter), der underminerer/truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed. Endelig har EU vedtaget *målrettede økonomiske sanktioner* inden for 1) kapitalmarkedsbegrænsninger, 2) våbenembargo og restriktioner på salg af såkaldt dual-use teknologi, 3) begrænsning af Ruslands adgang til sensitiv teknologi med særligt fokus på olieudvinding på dybt vand, fra skifer og i arktiske egne. Rusland har som reaktion på de vestlige sanktioner i august 2014 indført importforbud mod landbrugsprodukter, råvarer og fødevarer fra EU, USA, Canada, Australien, Norge og Japan. Importforbuddet blev senest forlænget i august 2015 og udløber nu i august 2016.

EU-landene Tyskland og Frankrig har været omdrejningspunktet for forhandlinger om konflikten i det østlige Ukraine med Rusland og Ukraine i det såkaldte Normandiet-format. Siden november 2014 har Kommissionen været involveret i omfattende trilaterale drøftelser med Rusland og Ukraine (23 dialogmøder) om konsekvenserne af implementering af EU-Ukraine frihandelsaftalen (DCFTA), som trådte i kraft den 1. januar 2016. Dialogen synes dog indstillet efter, at Rusland i december 2015 indførte fødevarerimportforbud mod Ukraine og ophævede Ukraines deltagelse i SNG-frihandelsaftalen.

EU har i WTO rejst fire tvistbilæggelsessager mod Rusland, herunder den for Danmark særdeles vigtige sag om Ruslands veterinært begrundede stop i februar 2014 for import fra EU af levende grise og svinekød pga. erklæret frygt for afrikansk svinepest.

EU har signaleret, at man gerne ser et tættere og mere konstruktivt samarbejde med Rusland, men at en afgørende forudsætning herfor er, at Rusland bidrager reelt til implementering af Minsk-aftalen. Samtidig er der i EU-kredsen generel enighed om, at det er nødvendigt og ønskværdigt at fastholde visse muligheder for dialog med Rusland om såvel Ukraine som en række andre vigtige internationale emner, herunder Syrien, Irans atomprogram, klimaudfordringer og - ikke mindst for Danmarks vedkommende - samarbejde i Arktis.

Gennem det omfattende militære engagement til støtte for Assad-regimet har Rusland over de seneste seks måneder tiltaget sig en betydelig rolle i forhandlingerne om at finde en løsning på konflikten i Syrien, hvilket senest er set ved opnåelsen af enighed mellem USA og Rusland om at etablere en våbenhvile i hele landet.

3. Formål og indhold

Det forventes en generel drøftelse af forholdet til Rusland. Der forventes ikke at være fokus på sanktionspolitikken, idet stillingtagen til en videreførelse af de økonomiske sanktioner først må ventes tættere på de økonomiske sanktioners udløb den 31. juli 2016.

Givet at Rusland og de russisk-støttede separatister i Ukraine fortsat mangler at levere på centrale dele af Minsk-aftalen (overholdelse af våbenhvilen, tilbagetrækning af tunge våben og ukrainsk kontrol med egen grænse), synes der ikke i EU-kredsen at være parathed til at række ud til Rusland i forsøget på at skabe positivt momentum, førend Rusland har leveret et mere håndgribeligt bidrag til Minsk-aftalens implementering. Det kan dog ikke udelukkes, at spørgsmålet om EU's relationer til den Eurasiske Økonomiske Union bestående af Rusland, Hviderusland, Kasakhstan og Armenien vil blive rejst.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

I drøftelsen af den fremadrettede tilgang til Rusland forventes der blandt medlemslandene at være forskelle i vægtningen af henholdsvis dialog/opblødning ift. Rusland og opretholdelse af presset på Rusland for at bidrage til en løsning på konflikten i Ukraine.

10. Regeringens generelle holdning

Danmark lægger fortsat afgørende vægt på EU-enighed om en robust linje i EU's Ruslands-politik. Danmark bakker op om EU's to-spors tilgang til Rusland: På den ene side er det nødvendigt at fastholde presset på Rusland, på den anden side må vi forsøge at påvirke Rusland gennem kritisk dialog.

Fra dansk side støttes fortsat, at døren for politisk dialog med Rusland holdes åben. Overvejelser om udstrakte hænder eller egentlige indrømmelser i forhold til Rusland bør dog nøje afstemmes med udviklingen i Ruslands generelle adfærd og særligt situationen i Ukraine.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen om EU's generelle forhold til Rusland blev senest forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering den 16. januar 2015.

2. Libyen

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

Det forventes, at Rådet (udenrigsanliggender) vil have en drøftelse af den seneste udvikling i Libyen, herunder status for den politiske aftale mellem parterne, etablering af en national samlingsregering samt EU's reaktion på udviklingen. Det vides endnu ikke, om der vil blive vedtaget rådskonklusioner.

2. Baggrund

Til trods for indgåelsen af en politisk aftale den 17. december 2015 mellem dele af de libyske parter er den politiske situation i Libyen forsat flydende og særdeles skrøbelig. Endelig etablering af en libysk samlingsregering (Government of National Accord) udestår fortsat. Ultimo januar blev et første forslag til sammensætningen af samlingsregeringen afvist af House of Representatives (HoR) i Tobruk, der i henhold til den politiske aftale fra december 2015 officielt skal godkende samlingsregeringen. Et nyt forslag til en samlingsregering blev fremsat af det såkaldte præsidentråd den 14. februar, men en planlagt afstemning den 23. februar blev ikke gennemført. Flertallet af medlemmerne af HoR har dog tilkendegivet deres opbakning til det nye forslag, og det er forhåbningen, at HoR vil gennemføre en ny afstemning inden for kort tid.

Det internationale samfund, herunder EU, har budt den politiske aftale og den libyske samlingsregering velkommen og kraftigt opfordret HoR til at give den endelige godkendelse og dermed legitimere samlingsregeringen. Der er fra international side stort fokus på sikkerhedssituationen i Tripoli, idet det er vigtigt, at samlingsregeringen får mulighed for hurtigt at indsættes her.

I et forsøg på at lægge yderligere pres på de libyske parter for at støtte den politiske aftale og etableringen af samlingsregeringen pågår der pt. overvejelser i EU om at indføre sanktioner (infrysning af aktiver samt rejseforbud i EU) mod centrale libyske aktører, som aktivt har forsøgt at obstruere den politiske proces.

Parallelt med den politiske udvikling er sikkerhedssituationen i Libyen yderligere forværret. Der er sket en optrapning af væbnede kampe mellem Tobruk-affilierte styrker og militante ekstremistiske grupperinger, især i Benghazi. Samtidig er ISIL markant til stede i landet. Gruppen, der vurderes at omfatte op mod 4000 krigere i Libyen, udgør en stigende regional sikkerhedstrussel og truer nu også de sydlige nabolande Niger og Chad. Det er bl.a. i lyset af ISIL's ekspansion, at man skal se det amerikanske luftangreb den 19. februar mod militante ISIL-krigere i nærheden af byen Sabratah tæt på den tunesiske grænse.

I lyset af ISIL's fremmarch har der været forlydender om mulig militær støtte fra visse lande til Libyen – primært i form af træning og kapacitetsopbygning af militær- og politistyrker. Det fremhæves dog, at evt. militær støtte først vil kunne komme på tale, når en libysk samlingsregering er dannet og en invitation fra denne foreligger.

EU og Danmark har fra starten aktivt støttet op om FN's bestræbelser på at opnå en politisk løsning på konflikten. EU står klar til at hjælpe den libyske samlingsregering med politisk og finansiel støtte i form af en pakke på 100 mio. EUR. Det er forventningen, at støtten bl.a. vil gå til kapacitetsopbygning, levering af basale ydelser, uddannelse, økonomi samt sikkerhedssektorreform. Mandatet for EU's grænsemission i Libyen (EUBAM Libya) er desuden forlænget til august 2016.

3. Formål og indhold

Rådet forventes at drøfte den seneste politiske udvikling i Libyen, herunder status for den politiske aftale og etablering af en national samlingsregering samt EU's reaktion på udviklingen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen af Libyen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Sagen har dog konsekvenser for EU's budget, idet der afsættes 100 mio. EUR til at hjælpe den libyske samlingsregering med politisk og finansiel støtte. Danmark finansierer ca. 2 pct. af EU's budget, svarende til en finansieringsandel på ca. 2 mio. EUR (ca. 15 mio. kr.). Forslaget finansieres inden for den eksisterende ramme og medfører således ikke merudgifter.

8. Høring

Ikke relevant.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes fuld opbakning blandt medlemslandene til den libyske nationale samlingsregering. Der forventes ligeledes enighed om behovet for EU-støtte til en samlingsregering med sigte på at bidrage til fred og stabilitet i landet.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen har budt den politiske aftale samt dannelsen af en libysk national samlingsregering velkommen og bakker op om FN's fortsatte bestræbelser på at sikre opbakning til aftalen og godkendelse af samlingsregeringen som et vigtigt skridt mod at genoprette fred og stabilitet i Libyen. Regeringen bakker op om et stærkt EU-engagement, herunder i form af støtte til en samlingsregering, i samarbejde med relevante internationale og regionale partnere.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. februar 2016 til orientering.

3. Iran

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

EU-Iran forholdet er efter atomaftalen inde i en opbygningsfase. Rådet (udenrigsanliggender) forventes at drøfte EU-Iran-dialogen, som blev indledt på embedsmandsniveau i starten af februar 2016. Fra EU's side vil man i dialogen understrege behovet for økonomiske reformer i Iran, ligesom EU i dialogen vil fokusere på temaer som illegal immigration og menneskerettigheder. Fra iransk side lægges hovedvægt på styrkelse af de økonomiske relationer. Rådet (udenrigsanliggender) forventes også at drøfte det foreløbige resultat af det iranske parlamentsvalg og valg til Eksperternes Råd. Endelig forventes Rådet (udenrigsanliggender) at drøfte Irans regionale rolle, herunder i Syrien og Syrienforhandlingerne, samt ift. den diplomatiske krise mellem Iran og Saudi-Arabien.

2. Baggrund

Efter mere end et årtis forhandlinger med Iran om landets atomprogram blev der den 14. juli 2015 indgået en aftale ("Joint Comprehensive Plan of Action") mellem Iran og E3+3 (Frankrig, Tyskland og UK, samt Kina, Rusland og USA). Aftalen har nu passeret den amerikanske kongres. Sanktionerne blev ophævet ved Implementation Day den 16. januar 2016, hvormed der nu er basis for at påbegynde en egentlig EU-Iran-dialog.

Valget til det iranske parlament og Eksperternes Råd fandt sted den 26. februar 2016. Det endelige resultat af parlamentsvalget ventes først at foreligge i slutningen af marts, idet der i en række tilfælde vil skulle gennemføres en anden valgrunde. Det overordnede billede af tilhørsforholdene for de opstillede kandidater er fortsat uklart. Præsident Rouhani har stadig opbakning fra et betydeligt flertal i befolkningen, men der kan spores en stigende utålmodighed med svag økonomisk vækst og manglende jobskabelse.

Iran er en central spiller, hvis der skal findes politiske løsninger på konflikterne i Syrien og Irak. Iran skal derfor engageres konstruktivt i at løse konflikterne. Iran har åbenlyse interesser i regionen, som ikke forventes at ændre sig på mellemlang sigt. Striden mellem Iran og Saudi-Arabien har endnu ikke haft en synlig afsmittende effekt på stedfortræderkrigene i Irak, Syrien og Yemen. Forud for de intra-syriske drøftelser i Genève erklærede begge lande, at de vil arbejde aktivt for fremdrift i forhandlinger.

3. Formål og indhold

Rådet forventes at drøfte den igangværende EU-Iran-dialog. Den Fælles Udenrigstjeneste aflagde besøg i Teheran den 7.-9. februar 2016. Besøget var et led i højniveau-dialogen mellem EU og Iran, som fremadrettet planlægges at finde sted ca. hver 6.-8. måned med flere højniveauebesøg planlagt inden for det næste halve år. Der er et gensidigt ønske om styrkede økonomiske relationer og styrket dialog inden for en lang række sektorer. En styrkelse af de økonomiske relationer afhænger blandt andet af en hurtig genetablering af bankforbindelserne. Det er dog for indeværende bremset af tilbageholdenhed blandt de store internationale aktører som følge af fortsatte amerikanske ekstraterritoriale sanktioner.

Det er indtil videre besluttet at lancere en bilateral immigrationsdialog med to elementer; (i) afghanske flygtninge i Iran, og (ii) illegal immigration til EU. Spørgsmålet om tilbagetagelse af afviste asylansøgere, hvor Iran hidtil kun har villet modtage frivillige tilbagerejser, vil ligeledes indgå i dialogen. Endelig vil menneskerettigheder indgå i dialogen. I den forbindelse vil der særligt blive lagt vægt på Irans høje antal henrettelser for narkotikaforbrydelser.

Derudover ventes den nye dialog at munde ud i åbningen af en EU-delegation i Teheran.

Det forventes, at Rådet (udenrigsanliggender) også vil drøfte resultatet af det iranske parlamentsvalg og valg til Eksperternes råd samt Irans regionale rolle.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen af Iran forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Med EU-Iran-dialogens fokus på økonomi og kommercielle relationer mellem Iran og EU forventes dialogen at kunne få en positiv indvirkning på dansk erhvervsliv, som allerede er engageret eller ønsker at engagere sig på det iranske marked.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være fortsat enighed blandt medlemslandene om behovet for at styrke EU-Iran-dialogen. Særligt på det kommercielle område, men også i forhold til menneskerettigheder, migration og i regionale spørgsmål, herunder særligt i forhold til den diplomatiske krise med Saudi-Arabien og i Syrien-konflikten.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter op om den styrkede EU-Iran-dialog. Særligt har regeringen fremhævet behovet for at få tilbagetagelse af iranske afviste asylansøgere omfattet af dialogen. Menneskerettigheder og Irans regionale rolle bør også omfattes af dialogen.

Udenrigsministeren besøgte i begyndelsen af året Teheran med en større erhvervsdelegation. Der var stor interesse fra både dansk og iransk side ift. at styrke samarbejdet på en række områder, herunder særligt det kommercielle område.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Iran har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering ved skriftlig forelæggelse den 16. juli 2015. Ophævelsen af de økonomiske sanktioner mod Iran blev forelagt Folketingets Europaudvalg den 25. september 2015.

4. Mellemøsten

KOM-dokument foreligger ikke

Revideret notat, ændringer fremgår af streg i marginen

1. Resumé

Rådet (udenrigsanliggender) ventes at drøfte den mellemøstlige fredsproces i lyset af den aktuelle udvikling, herunder nyt fransk initiativ om international konference mhp. at genskabe momentum i den mellemøstlige fredsproces.

2. Baggrund

De seneste måneders voldelige begivenheder i Israel, Østjerusalem og på resten af Vestbredden er ikke bragt til ophør. EU har på den baggrund klart tilkendegivet i de seneste rådskonklusioner fra januar 2016, at alle parter må afstå fra enhver handling, der kan forværre situationen. EU har tillige understreget, at alene en genetablering af en politisk horisont og en genoptagelse af dialog mellem parterne kan standse volden.

Det internationale samfund har i længere tid været optaget af at bidrage til, at voldsspiralen kommer til en ende. Dette er trods engagement fra bl.a. Mellemøstkvartetten, herunder med bidrag fra EU, ikke i tilstrækkeligt omfang lykkedes. Kvartetten har derfor besluttet at udarbejde en rapport vedr. situationen, der samtidig ventes at indeholde anbefalinger om vejen frem. Som en af deltagerne i Kvartetten vil EU være engageret i dette arbejde. Rapporten ventes færdig i løbet af første halvår af 2016.

I tillæg hertil barsler Frankrig med et initiativ, der har til hensigt at genskabe politisk momentum vedrørende fredsprocessen med fokus på at fastholde to-statsløsningen. Det præcise indhold af det franske initiativ kendes p.t. ikke, men fra fransk side har man ladet forstå, at man har planer om i løbet af foråret at tage initiativ til et møde på ministerniveau. Formatet for et sådant ministermøde, herunder deltagerkredsen, er fortsat uklart, men i første omgang forventes de to direkte parter, Israel og Palæstina, ikke at blive inviteret.

3. Formål og indhold

Rådet ventes at drøfte den mellemøstlige fredsproces i lyset af den seneste udvikling, herunder det franske initiativ om at mobilisere internationale og regionale aktører til en første ministeriel drøftelse - eventuelt i april 2016 - for at genskabe politisk momentum vedrørende fredsprocessen med fokus på at fastholde to-statsløsningen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen forventes ikke i sig selv at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Der er ikke foretaget høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være enighed blandt medlemslandene om en fortsat aktiv og bredspektret EU-indsats i samarbejde med internationale og regionale aktører med det hovedsigte at støtte fredsforhandlinger.

10. Regeringens holdning

Regeringen støtter en aktiv rolle for EU i samarbejde med relevante internationale partnere, herunder i særdeleshed USA. Målet med EU's bestræbelser er overordnet at understøtte mulighederne for en snarlig genoptagelse af fredsforhandlingerne med henblik på realiseringen af en tostatsløsning. Regeringen ser i den forbindelse frem til en nærmere orientering på rådsmødet om det franske initiativ.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet den 16. november 2016.

5. Kommissionens forslag til forordning om et EU-system for selvcertificering af due diligence-praksis i forsyningskæden for ansvarlige importører af tin, tantal, wolfram og deres malme samt guld med oprindelse i konfliktramte områder og højrisikoområder

KOM (2014) 0111 og JOIN (2014) 8 final

Revideret udgave af samlenotat af 12. november 2015. Ændrede afsnit er markeret med en streg i margenen.

1. Resumé

Kommissionens oprindelige forslag til forordning af 13. marts 2014 lagde op til en frivillig EU-certifikationsordning for ansvarlige importører af fire mineraler fra konfliktramte områder og højrisiko-områder. Forslaget gælder for importører og omfatter geografisk set konfliktområder i hele verden. Den ledsagende meddelelse fra Kommissionen og Den Høje Repræsentant for den Fælles Udenrigstjeneste lagde op til en række støtteforanstaltninger til den nye certifikationsordning, herunder finansiel støtte og en styrkelse af den eksisterende politiske dialog. I november 2015 fremlagde det luxembourgiske formandskab et lettere revideret forslag om en frivillig certificeringsordning. I slutningen af januar d.å. har Kommissionen fremlagt et kompromisforslag om en obligatorisk ordning for EU-importører med henblik på at imødekomme Europa-Parlamentet. Kompromisforslaget er fremlagt til brug for tri-logen, der indledtes 1. februar d.å.

2. Baggrund

Kommissionen fremlagde den 13. marts 2014 et forslag til forordning om et EU-system for selvcertificering af fornøden omhu (due diligence)-praksis i forsyningskæden for ansvarlige importører af tin, tantal, wolfram og deres malme samt guld med oprindelse i konfliktramte områder og højrisikoområder.

Forordningsforslaget har sin baggrund i en mangeårig international debat om skadevirkningerne af handel med mineraler udvundet i konfliktområder. Debatten har især haft fokus på mineralernes betydning for omfattende menneskerettighedsovertrædelser i langvarige konflikter, f.eks. i De Store Søers Region i det centrale Afrika. Da indsatsen for en forsvarlig tilvejebringelse af konfliktmineraler indgår i EU's overordnede udviklingspolitik og politik for fred og sikkerhed, har Kommissionen og Den Høje Repræsentant ladet forordningsforslaget ledsage af en meddelelse JOIN (2014) 8 final, der opregner en række supplerende indsatser for ansvarlig tilvejebringelse af de fire mineraler fra konfliktramte områder og højrisiko-områder.

Retsgrundlaget for forordningsforslaget er artikel 207 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde. Forslaget skal vedtages af Rådet og Parlamentet efter Traktatens regler om den almindelige lovgivningsprocedure.

Forordningsforslaget bygger på OECD's retningslinjer for fornøden omhu i forsyningskæderne for de fire mineraler fra konfliktramte områder og høj-risiko områder og ligger i forlængelse af gældende amerikansk lovgivning inden for det samme felt. I 2010 vedtog den amerikanske Kongres således the Dodd-Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act, der forpligter alle virksomheder, der er børsnoterede i USA, og som anvender "konfliktmineraler", til at orientere US Securities and Exchange Commission om oprindelsen af disse mineraler og den risikostyring (due diligence), som man har anvendt ved indkøbet af mineralerne. Samme år vedtog Europa-Parlamentet en beslutning om, at EU burde indføre en lovgivning svarende til den amerikanske, og i en resolution fra februar 2014 har Parlamentet bekræftet denne holdning. Som svar

på Parlamentsbeslutningen fra 2010 fremlagde Kommissionen i meddelelser fra 2011 og 2012 sin intention om at undersøge, hvordan man kunne forbedre gennemsigtigheden i forsyningskæden.

3. Formål og indhold

Formålet med forslaget er at reducere finansieringen af væbnede grupper og sikkerhedsstyrker gennem indtægter fra mineraludvinding i konfliktramte områder og højrisikoområder. Det er hensigten at begrænse importen fra disse områder til ansvarlige operatører, inkl. udvindingsvirksomheder. Forordningsforslaget skal ses som endnu et skridt – i forlængelse af Dodd-Franks betydning for markedet i Europa – til at etablere ansvarlighed som et grundlæggende markedsvilkår inden for import til EU af de fire nævnte mineraler. Ifølge Kommissionen og den Høje Repræsentants for EU's fælles udenrigstjenestes fælles meddelelse er mellem 150.000-200.000 europæiske virksomheder i praksis omfattet af Dodd-Frank, ikke mindst som underleverandører til børsnoterede amerikanske virksomheder.

Forslaget er i overensstemmelse med og sigter på at bidrage til EU's udenrigspolitiske mål og udviklingsstrategi i relation til konfliktramte områder og højrisikoområder. Det understøtter også EU's politikker for virksomhedernes sociale ansvar, der siden 2012 har taget udgangspunkt i virksomhedernes forpligtelse til at begrænse de potentielt negative konsekvenser, som deres virke kan have på samfundet, herunder menneskerettighedskrænkelser.

Såvel i den amerikanske lovgivning som i de europæiske tiltag forstås "konfliktmineraler" som guld, tin, tantal og wolfram. Dodd-Frank Act er geografisk begrænset til De Store Søers Region, mens det foreliggende forordningsforslag dækker konfliktmineraler overalt i verden. Fra Kommissionens side har man fundet det væsentligt at bidrage til G8-ledernes tilsagn fra topmødet i Lough Erne i juni 2013 om at øge gennemsigtigheden i udvindingsindustrien som sådan. Kommissionens forslag omfatter importører af de pågældende mineraler og ikke som den amerikanske lovgivning alle børsnoterede virksomheder, der anvender dem. Endelig sigter dette forslag (i modsætning til Kommissionens senere kompromisforslag, se nedenfor) på en frivillig certifikationsordning, hvor Dodd-Frank opererer med en obligatorisk rapportering og obligatorisk anvendelse af fornøden omhu.

For at kunne certificere sig selv som en ansvarlig importør skal man kunne godtgøre, at man følger OECD's retningslinjer for fornøden omhu. Det betyder, at man som virksomhed skal etablere et stærkt ledelsessystem, identificere og vurdere risici i sin forsyningskæde, få foretaget uafhængige tredjepartsaudits (kontrolbesøg) i forsyningskæden og aflægge rapport om sin praksis for fornøden omhu til såvel den kompetente myndighed som opkøbere længere fremme i forsyningskæden. Den pågældende myndighed skal også have oplyst, hvilke smelterier og/eller forædlingsvirksomheder, der har leveret mineraler og metaller til virksomheden.

Kommissionen vil efter høring af OECD hvert år offentliggøre en liste over ansvarlige smelterier og forædlingsvirksomheder, som tilvejebringer deres råstoffer i henhold til forordningen.

Udover at administrere de oplysninger om importørernes forsyningskæder, som de kompetente myndigheder modtager, skal myndighederne føre tilsyn med importørerne, herunder foretage kontrolbesøg, og årligt rapportere til Kommissionen om de ansvarlige importører, som myndigheden har kendskab til.

Den fælles meddelelse fra Kommissionen og den Høje Repræsentants for EU's fælles udenrigstjeneste supplerer forordningsforslaget med en række ledsageforanstaltninger, der skal skabe incitament for ansvarlig tilvejebringelse af de pågældende mineraler. Meddelelsen nævner bl.a. finansiel støtte til SMV'er, incitament i forbindelse med offentlige indkøb og styrkelse af den eksisterende politiske dialog med tredjelande.

To år efter forordningens ikrafttrædelse foretager Kommissionen en evaluering, herunder af effektivitet og omkostninger.

Det luxembourgske formandskab fremlagde den 4. november 2015 et lettere revideret forslag på grundlag af Rådets drøftelser. Det fastholdt en frivillig certificeringsordning for importører af råvarer. Forslaget søgte også at lette de administrative krav i forbindelse med forordningen mest muligt, bl.a. ved at åbne for anerkendelse af eksisterende industriordninger for ansvarlig handel med konfliktmineraler som tilstrækkeligt grundlag for at opnå certificering.

Som reaktion på Europa-Parlamentets resolution (se afsnit 4. nedenfor) fremlagde Kommissionen i slutningen af januar et kompromisforslag, der lægger op til en obligatorisk ordning for EU-importører af de pågældende mineraler. I modsætning til forslaget om en frivillig ordning arbejder dette seneste forslag fra Kommissionen således ikke med en certificeringsordning, kun med kontrolforanstaltninger fra myndighedernes side. Kommissionens forslag fastholder de øvrige administrative lettelser i det luxembourgske forslag, og det omfatter fortsat ikke importører og producenter af halvfabrikata og færdigvarer indeholdende konfliktmineraler.

Det første møde i triloggen med Europa-Parlamentet blev afholdt den 1. februar uden bevægelse fra de tre forhandlingsparters side. Et nyt møde er aftalt til den 5. april.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Parlamentet er medlovgiver på forordningen efter reglerne om den almindelige lovgivningsprocedure.

I maj 2015 vedtog Parlamentet en resolution, som forkastede Kommissionens oprindelige forslag og i stedet anbefalede en obligatorisk ordning gældende for alle importører og producenter af halvfabrikata og færdigvarer indeholdende konfliktmineraler. Resolutionen var dermed i overensstemmelse med resolutionerne fra 2010 og 2014, som lægger op til en obligatorisk ordning omfattende alle importører og producenter på linje med Dodd-Frank-lovgivningen, men som samtidig er gældende for konflikt- og højrisikoområder i hele verden.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant, idet handelspolitikken er EU-kompetence.

6. Gældende dansk ret

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser, da EU-forordninger er umiddelbart gældende i medlemsstaterne. Dette gælder, uanset om resultatet af triloggen skulle blive en obligatorisk eller en frivillig ordning.

7. Konsekvenser

Såvel den frivillige som den obligatoriske ordning vurderes at ville have visse statsfinansielle konsekvenser i form af tilsyn med importører, kontrolbesøg og rapportering til Kommissionen. Konsekvenserne vil afhænge af forslaget endelige udformning, herunder hvor mange danske virksomheder, der vil blive omfattet. Forventningen er, at der vil være tale om et mindre antal.

Beskyttelsesniveauet vil ikke blive påvirket af forordningen.

8. Høring

Forordningsforslaget og den fælles meddelelse blev i 2014 sendt i høring til Handelspolitisk Specialudvalg, Udviklingspolitisk Specialudvalg, CONCORD Danmark, NGO-Forum og 92-gruppen samt Ulandssekretariatet.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Drøftelserne af såvel det oprindelige forordningsforslag som det luxembourgske forslag har vist et klart flertal blandt medlemsstaterne for en frivillig certificeringsordning med den lavest mulige administrative belastning af virksomheder og nationale myndigheder. Det står for nærværende åbent, om en tilstrækkelig andel af dette flertal vil være parat til at støtte Kommissionens kompromisforslag om en obligatorisk ordning for at imødekomme Europa-Parlamentet.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter hovedlinjerne i det foreliggende forslag. Regeringen finder, at hensyn til stabilisering, udvikling og CSR bør prioriteres, samtidigt med at legitim og ansvarlig handel med mineraler fra konfliktområder ikke hindres, samt at de administrative byrder for virksomheder og offentlige myndigheder begrænses. Da regeringen lægger vægt på et positivt forhandlingsresultat i trilogien, vil den i givet fald være indstillet på at tilslutte sig Kommissionens kompromisforslag om en obligatorisk ordning for EU-importører af råvarer.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg modtog et grund- og nærhedsnotat om det oprindelige forordningsforslag og den fælles meddelelse den 11. april 2014. Sagen blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 20. november 2015.

6. Modernisering af EU-Mexico partnerskabsaftale

KOM-dokument foreligger ikke.

Revideret udgave af grund- og nærhedsnotat af 22. februar 2016. Ændringer er markeret med streg i margenen.

1. Resumé

Rådet (udenrigsanliggender) ventes i løbet af første halvår af 2016 at skulle tage stilling til forslag til rådsbeslutning med tilhørende forhandlingsdirektiver om, at EU kan indlede forhandlinger med Mexico om en modernisering af den eksisterende globale aftale. Formålet med en modernisering er at indgå en ny, omfattende aftale med henblik på at styrke det bilaterale politiske og økonomisk-kommercielle samarbejde.

2. Baggrund

EU og Mexico indgik i 1997 en aftale om økonomisk partnerskab, politisk dialog og samarbejde (den ”globale aftale”). Aftalen mandede efterfølgende ud i en frihandelsaftale, der trådte i kraft for henholdsvis varer i 2000 og tjenesteydelser i 2001. I 2008 blev Mexico udpeget til en af EU’s strategiske partnere som det ene af blot to latinamerikanske lande. Under EU-Latinamerika (EU-CELAC) topmødet i 2013 blev EU og Mexico enige om at se nærmere på potentialet i at modernisere samarbejdet. Baseret på et fælles visionspapir genbekræftede parterne ønsket om at modernisere den globale aftale i forbindelse med EU-Mexico topmødet i juni 2015.

3. Formål og indhold

Rådet ventes i løbet af første halvår af 2016 at skulle tage stilling til forslag til rådsbeslutning med tilhørende forhandlingsdirektiver om, at EU kan indlede forhandlinger med Mexico om en modernisering af den eksisterende globale aftale. Formålet er at indgå en ny, omfattende aftale om politisk samarbejde på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område samt om økonomisk-kommercielt samarbejde. Der ses behov for at tilpasse samarbejdet i lyset af udviklingen i det bilaterale forhold og nye globale politiske og økonomiske udfordringer.

En kommende aftale forventes at uddybe den *politiske dialog og samarbejde* mellem EU og Mexico på en lang række områder af fælles interesse. Det gælder bl.a. retsvæsenet og konsulære emner; miljø og energi; højere uddannelse; sundhed; transport; vækst, beskæftigelse og social sammenhængskraft; den digitale agenda; forskning og innovation; kultur; katastrofeberedskab; korrupsionsbekæmpelse; menneskerettigheder og retsstatsprincipper; international migration; narkotikabekæmpelse; udviklingsbistand; samt international sikkerhed og konfliktforebyggelse.

En modernisering af det *økonomisk-kommercielle samarbejde* har til formål at øge handlen og investeringerne mellem EU og Mexico. Forhandlingerne ventes at medføre yderligere gensidig liberalisering af handel med varer og tjenesteydelser samt udvide adgang til offentlige udbud. Hertil forventes forhandlingerne bl.a. at omfatte et moderne investeringsfremme og -beskyttelsessystem samt reduktion af ikke-toldmæssige handelshindringer, hvor hensyntagen til legitime offentlige hensyn, fx forbrugerhensyn, sundhed og miljø, vil stå centralt. Endelig sigtes mod, at en modernisering af frihandels- og investeringsaftalen understøtter social og miljømæssig bæredygtig udvikling samt andre tværgående hensyn.

Der stiles også mod, at en kommende aftale vil indeholde standardklausuler om menneskerettigheder og ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal i henhold til TEUF artikel 207, stk. 3, og jf. artikel 218, godkende en eventuel aftale.

5. Nærhedsprincippet

EU har enekompetence på området for den fælles handelspolitik, og det er derfor alene EU, der kan indgå handelsaftaler med tredjelande. Det er på den baggrund regeringens vurdering, at nærhedsprincippet er overholdt for så vidt angår de handelspolitiske elementer i aftalen.

Det er muligt, at aftalen vil indeholde elementer, der også vedrører medlemsstaternes kompetenceområder. I det tilfælde kan aftalen indgås som en blandet aftale.

Eftersom der er tale om en international aftale mellem EU og Mexico, der skal regulere EU's samlede relationer med Mexico, er det regeringens vurdering, at medlemsstaterne ikke alene kan opfylde formålet, og at nærhedsprincippet også i den forbindelse er overholdt.

6. Gældende dansk ret

En modernisering af den globale aftale, herunder frihandelsaftalen, mellem EU og Mexico forventes ikke at få konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

En modernisering af den Globale Aftale mellem EU og Mexico, herunder frihandelsaftalen, må forventes at få positive *samfundsøkonomiske* og *erhvervsøkonomiske* konsekvenser i form af øget samhandel med deraf afledte effekter i form af øget eksport, højere vækst, et højere beskatningsgrundlag og lavere forbrugerpriser.

For så vidt angår eventuelle *statsfinansielle* konsekvenser af en eventuel moderniseret aftale, forventes disse hovedsageligt at ske indirekte via EU-budgettet i form af lavere toldindtægter. Lavere indtægter til EU-budgettet vil alt andet lige medføre et højere dansk bidrag.

Såfremt frihandelsaftalens investeringskapitel i deres endelige udformning kommer til at omfatte investeringsbeskyttelse, og såfremt en investor skulle få medhold i en sag mod EU eller Danmark, vil det kunne have statsfinansielle konsekvenser for Danmark i form af betaling af erstatning.

En frihandelsaftale forventes ikke umiddelbart at få konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet. En aftales bestemmelser på området for bæredygtig udvikling kan dog på sigt have positive konsekvenser for miljøet og beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Handelspolitisk Specialudvalg i udvidet kreds (inkl. erhvervs- og arbejdstagerorganisationer) er blevet hørt.

Der er indkommet høringssvar fra Landbrug og Fødevarer, Rederiforeningen og Dansk Industri samt fra en enkelt virksomhed, der alle tilkendegiver såvel specifikke kommercielle interesser som interesser af bredere karakter.

Af høringssvarene fremgår, at Danmark har betragtelige kommercielle interesser forbundet med en modernisering af aftalen med Mexico. Mexico udgør et således et marked af betydning for danske virksomheder inden for en række sektorer. Der er interesse i at få nedbragt visse toldsatser yderligere, yderligere reduktion af tekniske handelshindringer og modernisering af oprindelsesreglerne. Hertil er der bl.a. interesse i at få bedre betingelser for danske virksomheder gennem revision af bestemmelser i Mexico om transparens i forbindelse med offentlige indkøb, toldprocedure/handelslettelse og maritim regulering. Endelig giver høringssvarene udtryk for et ønske om et forstærket samarbejde med Mexico om korruptionsbekæmpelse.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU's medlemslande forventes generelt at stille sig positive over for at indlede forhandlinger om en modernisering af den globale aftale mellem EU og Mexico.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter, at EU indleder forhandlinger om en modernisering af den eksisterende globale aftale med Mexico, herunder med henblik på at styrke dels den bilaterale politiske dialog og dels et ambitiøst og omfattende resultat ift. at styrke samhandel og investeringer.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg har modtaget grund- og nærhedsnotat om sagen den 22. februar 2016. Sagen hænger sammen med den oprindelige globale aftale med Mexico, som blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 20. maj 1998. Udvalget er efterfølgende blevet løbende orienteret om særligt forhandlingerne om frihandelsaftalen frem mod dens samlede ikrafttræden i 2002. EU's forhold til Mexico blev senest forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. maj 2012 til orientering.